

Jak vést děti k osobní zbožnosti

Jako misionář Awany slýchám na mnoha sborech povzdechy rodičů, že jejich děti v pubertě nemají zájem o Boží věci, o společenství. Odpověď na tento rodičovský povzdech má několik vrstev, ale k té nehlouběji ukryté se dostaneme, když otevřeme 6. kapitolu knihy Deuteronomium.

Dočteme se tam něco o vštěpování. Když se na planý stromek roubuje štěp, musí být velmi čerstvý a živý, aby se uchytil. U napůl suchého štěpu však máme téměř jistotu, že se sadař snaží zbytečně.

Co je míněno oním štěpováním? Předávat dětem lásku k Ježíši Kristu již od nejútlejšího věku. Předškolní dítě se učí více pozorováním než ze slov. Slova jsou pro něj abstraktní pojmy. A protože dítě získává abstraktní myšlení teprve s nástupem puberty, dal mu Pán Bůh jiný velkolepý nástroj – intuici. Intuitivně pozoruje a vnímá své blízké (nejčastěji rodiče).

Rodiče dítěti říkají, že je důležité milovat Pána Ježíše. Dítě by si tedy z jejich slov mělo pomocí intuice vytvořit představu, co znamená „milovat Ježíše“. Vzápětí však dítě slyší: „V neděli bude hezky, místo na bohoslužbu pojedeme na chatu.“ Dítě si ve skutečnosti vytvoří představu, že Ježíš zas až tak důležitý není. Říkám tomu, že předškolák čte svoji první Bibli skrze svou rodinu.

Henrieta Mears, která na počátku 20. století založila v USA Asociaci nedělních škol a ovlivnila takové velikány víry jako byl Billy Graham, řekla: „Nejdřív jsem se naučila milovat svého učitele a pak teprve jeho Boha.“ To je dostatečně silné vyjádření toho, jak rodiče ovlivňují osobní zbožnost dítěte.

Děti jsou opravdu bystré a nesmírně šikovné v napodobování nás dospělých. Když nás vidí modlit se např. před jídlem, chtějí se modlit také a napodobují naše jednání. Často ani nevědí, co modlitba znamená, a skloní hlavu, jak to dělá maminka nebo tatínek, a něco si potichu říkají, načež následuje hlasité Amen. V tomto věku je to ještě nápodoba, avšak v pozdějším věku se může stát dobrým návykem.

Co tedy máme dítěti vštěpovat – lásku k Ježíši Kristu a respekt k Božímu slovu. Obojí má být živý štěp rodičů, který vštěpujeme do dětského srdce. Nenechte se zmást – když dítě vycítí, že taneční kroužek nesmí za žádnou cenu vynechat, a dětský klub nebo besídku s klidem vynechat může, tak není hloupé, aby si neudělalo intuitivní obrázek, co je vaší prioritou.

Možná vás napadá: „Jak to tedy máme dělat?“ Odpověď najdeme opět v Deuteronomiu 6. Čteme tam o čtyřech okamžicích dne, které máme využívat: „*Budeš je*

vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat“ (Dt 6,7).

Kdy se nám přihodí, že s dětmi „sedíme doma“? Jaroslav Foglar napsal knihu „Život v poklusu“ a já tento název používám jako motto pro dnešní dobu. Jak dávno je tomu, co jsme jako rodina společně „seděli“ u jednoho stolu, abychom si užívali jeden druhého, smáli se a sdělovali si svoje zážitky? Využíváme pro dítě nejintimnější a emočně nejsilnější chvílky před „uléháním“? Čteme jim z Bible, modlíme se s nimi a žehnáme jim? Žehnat dětem je zapomenutý nástroj budování jejich osobního vztahu s Kristem. Naše vnučky, když jim ještě nebyly ani čtyři roky, se dožadovaly požehnání slovy: „Babi, a ještě chceme tu druhou modlitbu.“ Děti dobře vnímají intonaci a vroucnost našeho hlasu, i když ještě plně nerozumí našim slovům. Vyčtou z toho víc, než si myslíme.

Kdy s dětmi „... jdeme cestou...“? Když s nimi cestujeme v jednom autě. Čas při společném přesunování autem se dá užitečně využít? Je to úžasná příležitost k rozhovoru, vyprávění nebo zpívání. Dodnes mi v paměti utkvěl zážitek, jak jeden náš známý za volantem prozpíval celou cestu z Trutnova až k Máchovu jezeru.

Možná teď položím otázku, která měla zaznít již na začátku – stojíme opravdu o to, aby naše děti získaly osobní vztah s Pánem Ježíšem? Pokud si odpovíme kladně, musíme přijmout i to, že to bude něco stát.

Vést děti k osobní zbožnosti ke Kristu znamená vést sami sebe k takové zbožnosti. Budeme se muset učit „trojí lásce“. Co je „trojí láska“? Pomohu si úryvkem z úžasné knihy Roba Reinowa „Boží plán pro rodinu“ (Samuel, 2011, str. 18): *„Snažím se předávat myšlenku trojí lásky i svým dětem. Jednou večer, když jsem ukládal svou pětiletou dcerku do postýlky, jsem řekl: ‚Lissy, chci, abys věděla, že tatínek miluje Ježíše, tatínek miluje maminku a tatínek miluje tebe.‘ A ona mi položila úžasnou otázku: ‚Tati, proč jsem až poslední?‘ Nejdřív jsem se smál, ale pak jsem si uvědomil, že má na takovou otázku nárok. Odpověděl jsem: ‚Lissy, jsem moc rád, že ses zeptala. Myslíš si, že kdybych nemiloval tvou maminku, mohl bych být pro tebe tím nejlepším tatínkem?‘ Zavrtěla hlavou. Pokračoval jsem: ‚A myslíš si, že kdybych nemiloval Ježíše, mohl bych být pro maminku tím nejlepším manželem?‘ Znovu zavrtěla hlavou. ‚Lissy, to neznámá, že jsi poslední. Ale abych tě mohl milovat co nejlíp, musím milovat tvou maminku. A abych mohl co nejlíp milovat tvou maminku, musím milovat Ježíše.‘ Vytvořit bezpečný domov pro srdce našich dětí je součástí naší rodičovské odpovědnosti. Když slyšíme slova ‚bezpečný domov‘, napadnou nás nejprve kouřová čidla, bezpečnostní systémy a zámky na skříně. Vytvořit fyzicky bezpečný domov je důležité, ale nejdůležitější je vytvořit emočně bezpečný domov, abychom se dostali k srdcím svých dětí.*

Co si z dětství pamatujete nejvíc? Emočně nejsilnější zážitky. Aby naše děti měly tyto silné vzpomínky na dětství, které budou formovat jejich srdce až do dospělosti, musíme jim věnovat „čas“. Čas, který s nimi smysluplně strávíme, jim zůstane v srdci. Dejme dětem to nejdražší – svůj čas. Možná jste v situaci, kdy ho máte pomálu. Je tu naštěstí ještě třetí generace, kterou zmiňuje Deuteronomium 6,2: „... *ty i tvůj syn a tvůj vnuk...*“ V trojúhelníku domova mají prarodiče svoje místo. Já osobně si výsady být dědečkem užívám, i když jsem stále ještě činný jako misionář.

Váš největší vliv na tento svět bude skrze děti, které jste do něj přivedli a kterým jste předali svoje nejcennější dědictví – mít Krista ve svém srdci. Pak se můžete radovat spolu s apoštolem Janem: „*Nemám větší radost, než když slyším, že moje děti žijí v pravdě*“ (3. Janův 1,4).

kaz. Radomír Kalenský, misionář Awany